

NIECNOTLIWIE (21) *av*

Zawsze w pisowni łącznej.

Oba e oraz o jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. cnotliwie.

Źle pod względem moralnym, nieuczciwie, nieszlachetnie; niehonorowo; grzesznie; sceleste Mącz, Calep, Cn; flagitiose, maleficiose, scelerate Mącz, Cn; improbe Calep, Cn; ignobiliter, impure, turpiter Mącz; nefarie, nequiter, per scelus Cn (21) : mnieś hetmana/ niecnotliwie wciekwłzy/ na placu zołtawił MurzHist N4v, L4v; RejZwierz 42; Scelerate et insidiose tractare, Niecnotliwie á zdradliwie fie s kim obchodzić. Mącz [460]d, 116c, 129b, 205d, 248d, 371b [2 r.]; Calep 513b, 952a; PowodPr 66; Vdal [!] mię tám do ludzi w Polfće niecnotliwie/ Tárzáiąc me poczćiwe wżetecznie á lżywie. CzahTr K2v.

W połączeniach szeregowych (2): chocia ty mnie nieśláchetny czárctie ná to wiedziełz/ ábych ia niecnotliwie/ nieśpráwiedliwie/ á niepobożnie s pláczem á s krzywdá bliźniego śwego nábywał żywności swoiey RejPos 71v, 71v.

W przeciwstawieniu: »cnotliwie ... niecnotliwie« (1): Grzełá ktorzy malzeńftwem gardzá dla vboftwa/ á tego grzechu vziwaiá iako by ich pan bog niemiał pożywyć/ gdi by cnotliwie zili gdi niecnotliwie [!] żyją. SeklKat K3v.

W charakterystycznych połączeniach: niecnotliwie bronić, czynić, nabywać żywności, obchodzić się [z kim], począć sobie, przestąpić nauki, uciec, udać [= obmówić] do ludzi.

Zwrot: »żyć niecnotliwie« [szyk zmienny] (3): SeklKat K3v; Więć [w piekle są] oni miłofnicy/ ktorzy niepoczćiwe/ Vżywáiąc śwych ftanow/ żyli niecnotliwie. RejWiz 163v; RejPos 71v.

Szereg: »cnotliwie albo niecnotliwie« (1): pirwey czynimy cnotliwie/ ábo niecnotliwie/ toż potym ftawamy fie/ ábo cnotliwemi/ ábo niecnotliwemi. GórnDworz Ff2v. [Ponadto w przeciwstawieniu 1 r.].

W przen (2) :

Zwrot: »niecnotliwie szczekać (jako pies)« = kłamać [szyk zmienny] (2): RejJóz H3v; mułiał [...] odwoływać/ y wyznawáć/ iż łgał y łzczekał niecnotliwie iáko pies/ o cnotliwey Krolowey Pániey swoiey. StryjKron 482.

Synonimy: łotrowskie, łotrowsko, lżywie, niepobożnie, nieślachetnie, niesprawiedliwie, wszetecznie, złośliwie.

Cf CNOTLIWIE, NIECNIE